

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๑๓/

๒๕๕๔

สผด ๓/๒๖๔

๖ 1พ๕5

11.25๖.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส4261
วันที่ : ส1130/55
วันที่ : 06 ก.พ. 55 เวลา: 11:08
๒๖๕ ๒๖๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๓๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง การลงนามพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๑๓/๑๑๒๒
ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/๑๓๖๔๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๐๘๐๒/๓๙๙
ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๒. เนื้อหาพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และสรุปสาระสำคัญ

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง การลงนามในพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพโดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เรื่อง การทำความตกลงกับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่างๆ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ สมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพในการประชุม สมัยที่ ๕ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น มีมติรับรองพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ความเสียหายตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Nagoya-Kuala Lumpur Supplementary Protocol on Liability and Redress to the Cartagena Protocol on Biosafety) โดยกำหนดให้มีการลงนามรับรองพิธีสารเสริมฯ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๕

๑.๑.๒ สำนัก...

๑.๑.๒ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แจ้งเชิญมายังประเทศภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ขอให้พิจารณาลงนามพิธีสารเสริมฯ ในพิธีลงนามพิธีสาร ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่จัดขึ้นในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ระหว่าง การประชุมระดับสูงของการประชุมคณะกรรมการการสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน สมัยที่ ๑๔ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๑.๑.๓ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอความเห็นชอบให้ลงนามในพิธีสารเสริมฯ โงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการ รับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ในการประชุมระดับสูง ของการประชุมคณะกรรมการการสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน สมัยที่ ๑๔ ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก โดยมีมอบหมายให้หัวหน้า คณะผู้แทนไทยในการประชุมระดับสูงฯ ดังกล่าว เป็นผู้ลงนาม

๑.๑.๔ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่งคืนเรื่องการลงนาม พิธีสารเสริมฯ ที่กระทรวงทรัพยากรฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในสมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ภายหลังการยุบสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีผลผูกพันกับคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ โดยหากประสงค์ จะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ให้เสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การทำความตกลง กับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่างๆ กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ที่จะทำความตกลง กับต่างประเทศ ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการลงนามความตกลง โดยระบุบุคคล ที่จะเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ เห็นชอบกรอบเจรจา ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้ความเห็นชอบในหลักการต่อร่างพิธีสารเสริม ว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพซึ่งจะมีการ พิจารณาในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๕ ในระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้สำนักเลขาธิการ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพสามารถนำร่างพิธีสารเสริมฯ ดังกล่าวเปิดให้ภาคีพิธีสาร คาร์ตาเฮนาฯ ลงนามรับรอง (signature) ในระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๕

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานกลางของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วย ความปลอดภัยทางชีวภาพ ได้ดำเนินการดังนี้

๑.๓.๑ แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและพิจารณาให้ความเห็นต่อ ร่างพิธีสารเสริมฯ และประมวลความเห็นนำเสนอคณะกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วย ความปลอดภัยทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๑.๓.๒ จัดประชุมหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและทำความเข้าใจกับรายละเอียดเนื้อหาร่างพิธีสารเสริมฯ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๒๖๓ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอให้พิจารณาให้ความเห็นต่อประเด็นที่จะมีการพิจารณาหาข้อยุติในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ สมัยที่ ๕ และประมวลความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากคณะอนุกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ นำมาจัดทำกรอบเจรจา

๑.๓.๓ จัดการบรรยาย เรื่อง พิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ในงานประชุมวิชาการ เรื่อง “ความหลากหลายทางชีวภาพ จากนาโงยาถึงนิวเดลี ผลการประชุม COP-MOP 5 และ COP 10” เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ กรุงเทพฯ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างความเข้าใจต่อพิธีสารเสริมดังกล่าว รวมทั้งเชิญวิทยากรบรรยายในหัวข้อเรื่องกฎหมายภายในประเทศที่ว่าด้วยเรื่องการรับผิดชอบและชดใช้ ในระหว่างการประชุมเรื่อง “๕ ปี อนุวัติการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ” เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ โรงแรมมารวยการ์เด็นท์ กรุงเทพฯ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นความพร้อมของกฎหมายภายในที่รองรับการบังคับใช้พิธีสารเสริมฯ

๑.๓.๔ จัดการประชุมระดมความคิดเห็นต่อพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและการชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรม อมารีแอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

๑.๓.๕ ทาหรือกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสริมฯ ทราบว่า

๑.๓.๕.๑ การลงนามพิธีสารเสริมฯ เป็นการลงนามโดยมีเงื่อนไขว่าจะมีผลใช้บังคับเมื่อมีการให้สัตยาบันอีกขั้นตอนหนึ่ง เพื่อให้มีผลผูกพันทางกฎหมาย การลงนามพิธีสารเสริมฯ จึงเป็นการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในทางนโยบายของไทยในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสริมฯ แต่ยังไม่มีความผูกพันทางกฎหมายให้ต้องปฏิบัติตามข้อบทของพิธีสารเสริมฯ จึงต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อลงนามพิธีสารเสริมฯ

๑.๓.๕.๒ การขออนุมัติการให้สัตยาบันพิธีสารเสริมฯ ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของพิธีสารเสริมฯ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อประกอบการชี้แจงต่อรัฐสภา โดยนำพิธีสารเสริมฯ ที่ลงนามแล้ว พร้อมร่างพระราชบัญญัติอนุวัติการ (หากมี) เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอขอความเห็นชอบของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๓.๖ นำเสนอเรื่องการลงนามพิธีสารเสริมฯ ต่อคณะอนุกรรมการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติการลงนามพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ให้ทันในช่วงเวลาที่กำหนด คือ ภายในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ และขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณานำเรื่องเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสริมฯ ต่อไป

๑.๓.๗ นำเสนอ...

๑.๓.๗ นำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการอนุรักษและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้นำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติลงนามในพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และให้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการจัดทำระเบียบคณะกรรมการอนุรักษและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ เพื่อกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับการรับผิดและชดใช้ตามบทบัญญัติของพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ฯ

๑.๓.๘ ประธานกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอความอนุเคราะห์เรื่องมอบหมายผู้ลงนามพิธีสารเสริมฯ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งชื่อ นายวรชิต สิงหเสนี เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก เป็นผู้มีอำนาจเต็มในการลงนามในพิธีสารเสริมฯ ดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การลงนามพิธีสารเสริมฯ เป็นการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในทางนโยบายของไทย ในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสริมฯ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการให้สัตยาบันในอีกขั้นตอนหนึ่ง ดังนั้น การลงนามพิธีสารเสริมฯ จึงยังไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายต่อไทยให้ต้องปฏิบัติตามข้อบทของพิธีสารเสริมฯ และต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อลงนาม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ที่จะทำให้ความตกลงกับต่างประเทศ ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการลงนาม ความตกลง โดยระบุบุคคลที่จะเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ในการประชุม สมัยที่ ๕ กำหนดให้มีการลงนามรับรองพิธีสารเสริมฯ ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึง วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ หากประเทศไทยต้องการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในทางนโยบายในการสนับสนุนการดำเนินงานและหลักการตามพิธีสารเสริมฯ โดยการลงนามพิธีสารเสริมฯ จะต้องแจ้งความประสงค์ในการลงนามพิธีสารเสริมฯ พร้อมมอบหมายผู้มีอำนาจเต็มเพื่อลงนามในนามรัฐบาลไทย เพื่อให้ดำเนินการลงนามพิธีสารเสริมฯ ภายในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญของพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

๔.๑.๑ พิธีสารเสริมฯ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานตาม มาตรา ๒๗ ของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และมาตรา ๑๙ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่กำหนดให้มีการควบคุมดูแลเทคโนโลยีชีวภาพให้มีความปลอดภัยต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๑.๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ ด้วยการจัดเตรียมหลักเกณฑ์และวิธีการระหว่างประเทศในเรื่องของการรับผิดชอบและชดเชยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

๔.๑.๑.๒ พิธีสารเสริมฯ ประกอบด้วย ๒๑ มาตรา โดย มาตรา ๑-๑๒ เป็นเนื้อหาพันธกรณี และมาตรา ๑๓-๒๑ เป็นการบริหารต่างๆ ของสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๒ หลักการของพิธีสารเสริมฯ กำหนดให้ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการตามมาตรการตอบสนองทันทีที่เกิดผลกระทบ และ/หรือ ชดเชยค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของภาคี

๔.๑.๓ พิธีสารเสริมฯ ฉบับนี้นำมาใช้กับความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตอำนาจรัฐของภาคี ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำเข้า การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญของพิธีสารเสริมฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ ข้อเท็จจริง

๔.๒.๑ พิธีสารเสริมฯ เป็นพิธีสารเสริมภายใต้พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพที่จะใช้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศในการดำเนินการตามหลักการรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๒.๒ พิธีสารเสริมฯ เป็นกลไกควบคุมดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน ที่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับภาคีนำเข้าได้ว่าจะมีผู้รับผิดชอบในการแก้ไขฟื้นฟู เยียวยาหากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศ และในขณะเดียวกันพิธีสารเสริมฯ เป็นกลไกที่สร้างแรงจูงใจให้ภาคีส่งออกได้มีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และ/หรือ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๓ การลงนามพิธีสารเสริมฯ จะเป็นการสนับสนุนแนวทางและทิศทางการเจรจาที่ไทยเจรจาต่อรองในระหว่างการจัดทำพิธีสารเสริมฯ โดยเฉพาะหลักการตามกรอบการเจรจาที่คณะผู้แทนไทยใช้ในการรับรองพิธีสารเสริมฯ ในการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ สมัยที่ ๕ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งกรอบการเจรจาดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓

๔.๒.๔ การลงนามในพิธีสารเสริมฯ จะเป็นการแสดงเจตจำนงในการที่จะวางกรอบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพิธีสารเสริมฯ

๔.๒.๕ สถานภาพการลงนามพิธีสารเสริมฯ จนถึงปัจจุบัน (๒๗ มกราคม ๒๕๕๔) มีภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ลงนามรับรองพิธีสารเสริมฯ แล้ว ๔๑ ประเทศ และให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีพิธีสารเสริมฯ แล้ว ๑ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐลัตเวีย

๔.๓ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รองรับการดำเนินงานในการรับผิดชอบและชดเชยความเสียหาย ดังนี้

๔.๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาคตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

๔.๓.๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการละเมิด ได้บัญญัติเกี่ยวกับการชดเชยค่าเสียหายและเยียวยา สรุปได้ว่า ผู้ใดเป็นผู้กล่าวอ้างว่าเกิดความเสียหาย ผู้นั้นจะต้องเป็นผู้พิสูจน์ว่าได้รับความเสียหายอย่างไร โดยมีหน้าที่ในการนำเสนอว่าอีกฝ่ายมีความจงใจ ประมาทเลินเล่ออย่างไรให้เกิดความเสียหายนั้น

๔.๓.๓ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ มีหน้าที่ในการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามมูลค่าของทรัพยากรทั้งหมดที่สูญหายหรือถูกทำลายไป

๔.๓.๔ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อความเสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม และในมาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

๔.๓.๕ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้พืชดัดแปลงพันธุกรรมเป็นสิ่งต้องห้าม และในมาตรา ๑๙ กำหนดว่าในกรณีที่มีศัตรูพืช ซึ่งนิยามหมายถึงแมลง สัตว์ หรือพืช ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่พืช ชนิดที่อาจก่อความเสียหายร้ายแรงมาก ซึ่งหากไม่รีบทำลาย อาจจะระบาดลุกลามทำความเสียหายได้มาก พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของจัดการทำลายพืช ศัตรูพืชนั้นเสีย หรือในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะจัดการทำลายเสียเอง โดยอธิบดีจะสั่งให้เจ้าของเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการทำลายก็ได้

๔.๓.๖ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดนิยามของวัตถุอันตราย หมายรวมถึง วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม ซึ่งมาตรา ๖๓ กำหนดว่า ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขนส่ง หรือผู้มีไว้ครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่วัตถุอันตรายที่อยู่ในครอบครองของตน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

๖. ผลกระทบ

๖.๑ ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สร้างกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างการพัฒนาอุตสาหกรรมและการรักษา

สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการใช้หลักการบุคคลที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย และหลักการการตอบแทนคุณค่าระบบนิเวศอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่จะนำมาสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๒ ผลกระทบต่อสังคม

พิธีสารเสริมฯ จะทำให้สังคมเกิดความมั่นใจได้ว่าจะมีผู้รับผิดชอบหากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่นำเข้ามาในประเทศก่อให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๖.๓ ผลกระทบด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

พิธีสารเสริมฯ จะทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ดำเนินไปโดยคำนึงถึงความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๖.๔ ผลกระทบต่อกฎหมายอื่น

พิธีสารเสริมฯ จะสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ. ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาของคณะกรรมการกฤษฎีกา วาระ ๔

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี เพราะขั้นตอนการลงนามพิธีสารเสริมฯ ใช้งบประมาณปกติของส่วนราชการ

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานคนที่สอง มีองค์ประกอบเป็นผู้แทนจากกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานงบประมาณ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ ได้พิจารณาเรื่อง การลงนามพิธีสารเสริมฯ และมีความเห็นดังนี้

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕	๐		เห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติลงนามในพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และให้ดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการจัดทำระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ เพื่อกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับการรับผิดชอบและชดใช้ตามบทบัญญัติของพิธีสารฯ

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เรื่องการทำความตกลงกับต่างประเทศ การทำอนุสัญญา และสนธิสัญญาต่างๆ กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ที่จะทำความตกลงกับต่างประเทศ ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการลงนามความตกลง โดยระบุบุคคลที่จะเป็นผู้ลงนาม ฝ่ายไทย

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดังนี้

๑๐.๑ อนุมัติให้ลงนามพิธีสารเสริมนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

๑๐.๒ มอบหมายให้ นายนริศ สืบเสณี เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำ สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก หรือ ผู้ที่นายนริศฯ มอบหมาย เป็นผู้ลงนามในพิธีสารเสริมฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๐๐ ต่อ ๖๗๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๖

E-mail: dalad@onep.go.th